

**การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานการศึกษา
ก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ห้องการศึกษาธิการและกีฬา
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**

**Development of the Personnel in Charge of the Task of Information for Management
in the Unit of Preschool and Basic Education under the Office of Education and Sports,
Savannakhet Province, LaoPDR.**

บุญยืน พนมวนลี*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์**

ดร.เยาวลักษณ์ สุตะโคตร***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานการศึกษา ก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 2) เพื่อหาแนวทาง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานการศึกษา ก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานการศึกษา ก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 31 คน ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานการศึกษา ก่อนวัยเรียน และการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน และรองหัวหน้าหน่วยงานการศึกษา ก่อนวัยเรียน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ห้อง การศึกษาธิการและกีฬาเมือง แขวงสะหวันนะเขต จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 4 คน การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการปฏิบัติการ ขั้นการ สังเกตการณ์ และขั้นการสะท้อนกลับ โดยดำเนินการ 2 วนรอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบ สัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบสังเกต และแบบนิเทศภายใน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหา ศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานการศึกษา ก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ห้องการศึกษาธิการและกีฬา แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า

1.1 สภาพศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า บุคลากรยังมีการเก็บ รักษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัตินักเรียนโดยใช้ระบบจดบันทึก บุคลากร ยังขาดความรู้ ทักษะในการกรอกข้อมูลด้วย ระบบ ICT และการส่งข้อมูลในการรายงาน ยังไม่ทันกำหนดเวลา

1.2 ปัญหาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า บุคลากรขาดความรู้ และทักษะการส่ง E-mail ข้อมูลสารสนเทศในระหว่างหน่วยงาน และขาดบุคลากรที่รับผิดชอบ และการรายงาน ข้อมูลผ่านทางระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ด้านงานสารสนเทศเพราะขาดความมั่นใจ และขาดความรู้และ

คำสำคัญ: การพัฒนาบุคลากร, งานสารสนเทศ

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** รองผู้อำนวยการสถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ทักษะ ในการปฏิบัติงาน ระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงานยังมีปัญหาเนื่องจากสัญญาณไม่ครอบคลุมทำให้เกิดปัญหาในการส่งข้อมูล

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานการศึกษา ก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ห้องการศึกษาธิการและกีฬา แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดำเนินการพัฒนา โดย 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การนิเทศภายใน

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความสามารถในการกรอกข้อมูลสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง มีการเก็บข้อมูลสารสนเทศทั้งระบบจุดบันทึก และการบันทึกไว้กับเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยีเพื่อความปลอดภัยและสะดวกในการสืบค้นข้อมูล มีการรายงานข้อมูลผ่านช่องทาง E-mail ไปยังหน่วยงานต้นสังกัด ได้รวดเร็ว ถูกต้อง ทันเวลาที่กำหนด ส่งผลให้การดำเนินงานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานมีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ ความสามารถให้กับบุคลากรในหน่วยงานให้สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีได้ และสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ แปลผลเพื่อการพัฒนาได้

ABSTRACT

This study aimed to 1) investigate current states and problems in the personnel potential in the Unit of Information for Management, Savannakhet Province, LaoPDR, 2) find out guidelines of the personnel potentiality development on the information for management in the Unit of the Preschool and Basic Education, and 3) monitor and evaluate effects of the development of the personnel responsible for information for management in the Unit of the Preschool and Basic Education. The target group consisted of 15 heads of the Unit of Preschool and Basic Education and 15 deputies of the Unit. There were 4 informants. A Participatory Action Research (PAR) of 2 spirals with 4 stages including: planning, action, observation and reflection was employed. Instruments used were a form of interview, a test, a form of observation as well as a form of internal supervision. Percentage, mean, standard deviation were utilized to analyze data.

Findings were as follows:

1. The states and problems on the competency of the personnel in charge of the information for management in the Unit of the Preschool and Basic Education under the Office of Education and Sports, Savannakhet Province, LaoPDR found that:

1.1 The states of the competency development of the personnel responsible for the task of the information for management indicated that the personnel still kept the students' data in forms of record keeping. The personnel faced a lack of knowledge, skills in filling in data in the system of information and communications technology as well as the sending of information to report in the quite late manner after the designated time.

1.2 The problems of the potential development of the personnel in charge of information for management in the Unit of Preschool and Basic Education were that the personnel encountered a lack of knowledge and skills in sending Email among the agencies and there was a shortage the personnel in

charge of sending Email as well as reporting the information via the Email system on forms of information because they lacked self-confidence, know; edge and skills. In case of the Internet system performance in the agency, it was found that the problems faced was the coverage of the Internet signal that led to the problems on the sending of information.

2. The guidelines of the competency development of the personnel in charge of the information for management in the Unit of Preschool and Basic Education under the Office of Education and Sports included: 1) a study tour, and 2) internal supervision.

3. The effects of the potential development of then personnel responsible for information for management revealed that the co-researchers gained knowledge, abilities in filling in information correctly and keeping the information for security and comfort in the search for information. There was a report through Email to the mother agency with quickness, accuracy and in designated time. This affected the performance on the sending of information for management of the Unit in order to allow the personnel to attend training sessions, seminars in the topics concerned to increase their skills, knowledge, abilities making them able to apply the media technology and use information to analyze as well as interpret it for the development.

Keywords: Personnel Development, Information Task.

กุ่มิหล้ง

สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ ได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา การที่บุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการใช้งานคอมพิวเตอร์พื้นฐาน จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะ ทำให้การบริหารงานของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษาหรือ สำนักงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา พบว่า จากการที่ได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในระบบการบริหารงาน ภายหรือการสนับสนุนการจัดกิจกรรมของบุคลากร ยังเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงาน หรือเพิ่มความยุ่งยาก เนื่องมาจากการไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษาที่มีอายุเฉลี่ยของบุคลากรสูง จึงทำให้พบเห็นคอมพิวเตอร์มีประโยชน์เพียงแค่การใช้เปิดเพลง หรือ อย่างมากที่สุดก็เพียงการพิมพ์ตอบรับหนังสือราชการเท่านั้น (ไพรัช ธัชยพงษ์ และพิเชษ ดุรงค์เวโรจน์, 2551, หน้า 34) การใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องจำเป็น และมีความสำคัญอย่างมาก แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2555-2560 ของสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว จึงได้กำหนดไว้ในแนวนโยบาย “การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ” โดย รัฐต้องสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะการผลิตและใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในระดับที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถดูแลซ่อมแซมอุปกรณ์เทคโนโลยี สารสนเทศในระดับพื้นฐานได้ (กระทรวงศึกษาและกีฬา, 2554, หน้า 89)

จากแนวโน้มการปรับเปลี่ยนสังคมของโลกทำให้ก้าวสู่สังคมคุณภาพ สังคม แห่งภูมิปัญญาและการ เรียนรู้ตามแนวทางของแผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา ครั้งที่ 7 (2011 - 2015) ของสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ซึ่งมีการวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อภาค ธุรกิจ การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อสังคมลาว

ทำให้เกิดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies, ICTs) ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบต่างๆ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 เครือข่ายทางโทรคมนาคม ด้านที่ 2 ระบบสื่อสารและคอมพิวเตอร์ ด้านที่ 3 ฐานข้อมูลซึ่งนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาก็จะเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมหาศาลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ใน 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่สุด เพราะผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่เมื่อต้องการ ประเด็นที่ 2 การศึกษาของชาติในอนาคตให้ความสำคัญกับการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทำให้เทคโนโลยีช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหา สารและข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ และประเด็นที่ 3 การเรียนรู้ตลอดชีวิตเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ต้องการเครื่องมือทรงประสิทธิภาพที่จะก่อให้เกิดความเสมอภาค คุณภาพของการศึกษาความรู้ และสาระของความรู้ (คำพັນ วิภาวัน, 2554, หน้า 14)

การมีสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพ มีข้อมูลที่ละเอียดถูกต้องทันเวลา และทันเหตุการณ์ จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาที่มีสารสนเทศที่สมบูรณ์ครบถ้วนเป็นปัจจุบันเรียกใช้ได้สะดวกและตรงความต้องการ จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชาการหลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ มีกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกะและความสมเหตุสมผล เพราะสารสนเทศทั้งหลายนั้นนอกจากจะใช้ในการวางแผนดำเนินงานและประกอบการตัดสินใจแล้ว ยังนำไปสู่แนวความคิดและสร้างทางเลือกใหม่ๆ ในการดำเนินการด้วย (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2544, หน้า 8) การมีข้อมูลและสารสนเทศในสถานศึกษามีความสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทุกคนในองค์กร มีข้อมูลประกอบการพัฒนางาน สร้างทางเลือกใหม่ในการดำเนินงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารในระดับสูง และระดับหัวหน้าหมวด / กลุ่มวิชา / ระดับสายชั้น มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผนตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผู้ใช้ระบบสารสนเทศหมายถึงบุคลากรทุกคนไม่ใช่แต่ผู้บริหารเท่านั้น ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงผลการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบการทำงานของตนเอง ตลอดจนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหา และนำมาปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารสามารถนำสารสนเทศในหน่วยงานมาชี้แนะ หรือช่วยเหลือแก้ปัญหาที่ง่ายขึ้น (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2544, หน้า 11)

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การดำเนินงานของระบบสารสนเทศของหน่วยงานทางการศึกษายังมีข้อบกพร่องในเรื่องการจัดระบบสารสนเทศยังไม่มีประสิทธิภาพเพราะข้อจำกัดในด้านทรัพยากรบุคคลยังมีความรู้ ความเข้าใจไม่เพียงพอในการบริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้หน่วยงานเป็นแหล่งข้อมูลแก่ผู้ใช้ภายในและภายนอกได้ (แผนปฏิบัติการของหน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, หน้า 24) ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารได้พบปัญหาของข้อมูลสารสนเทศที่สมควรแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือปัญหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของบุคลากร ได้แก่ การกรอกข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน การส่งงานประมวลผลการเรียนด้วยโปรแกรมอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนงานนำเสนอผลงาน กิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน ทำให้การดำเนินงานไม่ทันเวลา ผลงานขาดประสิทธิภาพ ตลอดจนหน่วยงานมัธยมมีความต้องการพัฒนาบุคลากรเรื่องเทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์และเข้ารับการศึกษาอบรมของบุคลากรในสังกัด ในด้านการจัดทาระบบข้อมูลสารสนเทศ การเก็บข้อมูลต่างๆ (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวงสะหวันนะเขต, 2556, หน้า 45) สำหรับในบริบทของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในหน่วยงานการศึกษา จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการของผู้บริหารในหน่วยงานการศึกษาแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระบุว่าหน่วยงาน

การศึกษา ยังคงไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์ในงานสารสนเทศมากเท่าใดนัก บุคลากรในหน่วยงาน ยังไม่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ จึงทำให้การบริหารงานในหน่วยงานขาดประสิทธิภาพจึงมีผลกระทบต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (วินิฉัย ทองเต็ม, 2557 : สัมภาษณ์)

หน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ห้องการศึกษาธิการและกีฬาแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ประสบปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศงานวิชาการที่รายงานเมื่อปลายภาคเรียนในแต่ละปีการศึกษา จากการวิเคราะห์หาจุดอ่อนของหน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียน และการศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละเมือง ได้สรุปสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศ การวัดผลประเมินผลของโรงเรียนมายังหน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูที่รับรับผิดชอบงานสารสนเทศส่วนใหญ่ ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการกรอกข้อมูลไม่ทันตามกำหนดเวลา ไม่ถูกต้อง ทำให้การรายงานผลการจัดการศึกษาไม่ถูกต้อง คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาไม่ตรงจุด โดยเฉพาะการดำเนินงานของบุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลขาดทักษะ ความรู้ เทคนิควิธีการจัดการสนเทศ การวัดผลประเมินผลนักเรียน ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ การวัดผลประเมินผลให้ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ทันตามกำหนด ทำให้การรายงานไปยังแขวงกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ทันตามกำหนดระยะเวลา ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง (หน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556, หน้า 12) จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย ในฐานะบุคลากรในหน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศงานวิชาการ การวัดผลประเมินผลของหน่วยงาน จึงมีความสนใจและต้องการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศ การวัดผลประเมินผลของหน่วยงาน ตามกระบวนการการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1998, p. 11 – 15) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นการสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) อย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้บุคลากรที่ปฏิบัติงานสารสนเทศ งานวิชาการ การวัดผลประเมินผล ที่มีคุณภาพ เกิดความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศ และส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ ดังนี้

1. สภาพ และปัญหาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร
2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน แขวงสะหวันนะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร
3. ผลของการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน แขวงสะหวันนะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงาน การศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน แขวงสะพานหะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อหาแนวทางในการการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร หน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน แขวงสะพานหะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน ลาว
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงาน การศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน แขวงสะพานหะเขตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์. 2551, หน้า 301 – 303) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรใน งานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐาน แขวงสะพานหะเขต ซึ่ง สามารถนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานมัธยมศึกษาห้องการศึกษาธิการและกีฬาเมือง แขวงสะพานห้วยน้ำเซต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการทำงานระหว่างผู้วิจัยกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรงานสารสนเทศเพื่อการบริหารหน่วยงานมัธยมศึกษาห้องการศึกษาธิการและกีฬาเมือง แขวงสะพานห้วยน้ำเซต

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามกรอบแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1988, หน้า 11 – 15 อ้างถึงใน งามอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301 – 303) มาเป็นแนวทางในการวิจัยในบุคลากร เจ้าหน้าที่ทุกท่าน หน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียนและการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดห้องการศึกษาธิการและกีฬาเมือง โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ มี 4 ประเภทได้แก่

1.1 แบบสอบถาม สภาพ และปัญหาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร จำนวน 1 ฉบับ

1.2 แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ

1.3 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามขั้นตอน ดังนี้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนผู้วิจัย ดังนี้

1. ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2557 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2557
วงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม 2557 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2557
วงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2558

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบหลายมิติเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือและจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามขอบเขต เรื่องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐานคือสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารในของ
หน่วยงานการศึกษาก่อนวัยเรียน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมาย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร สรุปได้ ดังนี้

1.1 สภาพการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า บุคลากรยังมีการเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัตินักเรียนโดยใช้ระบบจดบันทึก บุคลากรยังขาดความรู้ ทักษะในการกรอกข้อมูลด้วยระบบ ICT และการส่งข้อมูลในการรายงานยังไม่ทันกำหนดเวลา

1.2 ปัญหาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า บุคลากรขาดความรู้และทักษะการส่ง E-mail ข้อมูลสารสนเทศในระหว่างหน่วยงาน และขาดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านงานสารสนเทศเพราะขาดความมั่นใจ และขาดความรู้ทักษะ

2. แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร โดยใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การศึกษาดูงาน ในวันที่ 23 พฤษภาคม 2557 โดยในการศึกษาดูงาน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเลือกศูนย์ ICT แขวงสะพานหะเซต ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นแบบในการดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร และเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมทั้งสื่อเทคโนโลยี ระบบอินเทอร์เน็ต และการจัดเก็บรักษาข้อมูลต่างๆ ของประเทศในเขตภาคกลาง 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ 20 -21 กรกฎาคม 2557 โดยผู้วิจัยได้ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบ ตามแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร โดยใช้แบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ ข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกใช้ทดสอบก่อนการอบรม (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) แบบสอบถามใช้สอบถามเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ การกรอกข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้าง ทะเบียนประวัติของครู นักเรียน ตลอดจนการรายงานผล การจัดเก็บข้อมูล และการส่งข้อมูลโดยช่องทาง E-Mail และ 3) การนิเทศภายใน เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารโดยใช้ แบบสังเกตการปฏิบัติงานของบุคลากร การกรอกข้อมูลต่างๆ ของหน่วยงาน การให้คำแนะนำ การแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานเพื่อให้การทำงานบรรลุผล และมีประสิทธิภาพต่อไป

3. ผลการนิเทศภายในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความสามารถในการกรอกข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานการศึกษา ก่อนวัยเรียน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถกรอกข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานมีการเก็บข้อมูลสารสนเทศทั้งระบบจดบันทึก และการบันทึกไว้กับเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยีเพื่อความปลอดภัยและสะดวกในการสืบค้นข้อมูล ในการรายงานข้อมูลผ่านช่องทาง E-mail ไปยังหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานมีช่องทางที่หลากหลายในการรายงาน ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ทันระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลให้การดำเนินงานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานมีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ ความสามารถให้กับบุคลากรในหน่วยงานให้สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีได้ และสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ แปลผลเพื่อการพัฒนา ส่วนระบบอินเทอร์เน็ตของหน่วยงาน ได้ดำเนินการติดตั้งระบบเครือข่ายทางอินเทอร์เน็ตเพื่อให้การดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพียงพอกับบุคลากรโยการจัดหางบประมาณในการติดตั้งเครือข่ายสัญญาณให้ครอบคลุมในหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ตลอดจนการจัดหาสื่อ เครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อรองรับการทำงานอันที่จะส่งให้การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหารในหน่วยงานการศึกษา ก่อนวัยเรียน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยเริ่มตั้งแต่ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนปฏิบัติการ ขั้นสังเกต และขั้นการสะท้อนกลับ โดยมีผู้ร่วมวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยรวมทั้งสิ้น 31 คน ซึ่งผลการวิจัยและประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า บุคลากรยังมีการเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับประวัตินักเรียนโดยใช้ระบบจดบันทึก บุคลากรยังขาดความรู้ ทักษะในการกรอกข้อมูลด้วยระบบ ICT และการส่งข้อมูลในการรายงานยังไม่ทันกำหนดเวลาสอดคล้องกับ วลี ศรีพิมาย (2548 หน้า 153-161) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการทำงานในกลุ่มนโยบายและแผน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 สรุปผลสภาพปัจจุบันปัญหา พบว่า กลุ่มเป้าหมายยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะความสามารถในการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการทำงานเกี่ยวกับระบบงานข้อมูลพื้นฐานและระบบข้อมูลนักเรียนรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ขาดการจัดเก็บที่เป็นระบบการจัดกระทำข้อมูลไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่ทันต่อการใช้งาน

2. ปัญหาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร พบว่า บุคลากรขาดความรู้และทักษะการส่ง E-mail ข้อมูลสารสนเทศในระหว่างหน่วยงาน และขาดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านงานสารสนเทศเพราะขาดความมั่นใจ และขาดความรู้ทักษะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำพล เจริญรักษ์ (2551, หน้า 126 - 138) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านสารสนเทศงานวัดผลและประเมินผลการศึกษาโรงเรียนเชิงพึ่งพัฒนวิธ อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุดรธานี พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับระบบสารสนเทศงานวัดผลและประเมินผลค่อนข้างน้อย และขาดความรู้ในการจัดทำระบบสารสนเทศงานวัดผลและประเมินผลการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิตาภรณ์ รัตนพินิช (2551, หน้า 106 - 116) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลโรงเรียนบ้านเชียงยืน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลขาดความรู้ความสามารถในการใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการพัฒนาสารสนเทศงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล

3. แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร โดยใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การศึกษาดูงาน ในวันที่ 23 พฤษภาคม 2557 โดยในการศึกษาดูงานกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเลือกศูนย์ ICT แขวงสะพานหะเขต ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นแบบในการดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร และเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมทั้งสื่อเทคโนโลยี ระบบอินเทอร์เน็ต และการจัดเก็บรักษาข้อมูลต่างๆ ของประเทศในเขตภาคกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิเวศ ทิวทอง (2548, หน้า 89 - 90) ได้ศึกษาการพัฒนา ระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาโดยการใช้การศึกษาดูงานและการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า จากการศึกษาดูงานสถานศึกษาต้นแบบ ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง รูปแบบองค์ประกอบ และมีความตระหนักในความสำคัญของการจัดทำระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา และจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้ร่วมศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้โปรแกรมทะเบียนวัดผลในการจัดทำระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษาตามกรอบแนวความคิดการจัดทำระบบสารสนเทศ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ 20 -21 กรกฎาคม 2557 โดยผู้วิจัยได้ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบ ตามแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้าน

การดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการบริหาร โดยใช้แบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ ข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกใช้ทดสอบก่อนการอบรม (Pre-test) และหลังการอบรม (Post-test) แบบสอบถามใช้สอบถามเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ การกรอกข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้าง ทะเบียนประวัติของครู นักเรียน ตลอดจนการรายงานผล การจัดเก็บข้อมูล และการส่งข้อมูลโดยช่องทาง E-Mail 3)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 การดำเนินงานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร หน่วยงานสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์วางแผนเพื่อการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี
- 1.2 การใช้งานระบบสารสนเทศควรจัดทำสำรองข้อมูลให้อยู่ในรูปของแผ่น CD และการบันทึกในระบบอื่นๆ เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย
- 1.3 ควรมีการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ แก่บุคลากรโดยการเข้าอบรม สัมมนา อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับงานสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการด้านอื่นๆ เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพ ครอบคลุมงานวิชาการทุกด้าน อันจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ
- 2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของบุคลากร โดยใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นการใช้ผลของการพัฒนาให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ และคณะ. (2551). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : ทิปส์พับลิเคชั่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *สื่อการสอนและเทคโนโลยีการอบรมจากสื่อพื้นฐานถึงสื่อดิจิทัล*. กรุงเทพฯ : อรุณ การพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา. (2554). *แผนพัฒนาการศึกษาและกีฬา 5 ปี ครั้งที่ 7, 2554*. นครหลวงเวียงจันทน์ : วาย เค เอ็ม ปริ้นติ้ง.
- _____. (2554). *แผนพัฒนาแผนกศึกษาธิการและกีฬาแขวง นครหลวง ท้องศึกษาธิการและกีฬาเมืองเทศบาล*. 2013. นครหลวงเวียงจันทน์ : วาย เค เอ็ม ปริ้นติ้ง.
- กิตานันท์ มะลิทอง. (2550). *เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะ ครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2554). *“เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย”*. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติกร อนุเชียร. (2556). *อีเมลล์ IS หมู*. กรุงเทพฯ : อินโฟวี เพรส.
- กิตติพร กิตติวิเชียรสกุล. (2548). *การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการผลิตสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ โรงเรียนบ้านโนนสัง กิ่งอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิ่งแก้ว มิตรวิจารณ์. (2551). *การพัฒนาบุคลากรโครงการโรงเรียนสองภาษาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ โรงเรียนมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.